

Ajalugu

V klass

Õppesisu ja õpitulemused

Teema	Õppesisu	Õpitulemused Õpilane
Ajaloo algõpetus	Ajaarvamisega seotud mõisted ja ajaloo perioodid: muinasaeg, vanaaeg, keskaeg, uusaeg, lähiajalugu.	<ul style="list-style-type: none">• kasutab kontekstis aja mõistega seonduvaid sõnu, lühendeid ja fraase <i>sajand, aastatuhat</i>,• <i>eKr, pKr, araabia number, Rooma number, ajaloo periodiseerimine</i>;• kirjeldab mõnda minevikusündmust ja inimeste eluolu minevikus;• leiab õpitu põhjal lihtsamaid seoseid;• väljendab oma teadmisi nii suuliselt kui ka kirjalikult, koostab kava ja lühijuttu;• kasutab ajalookaarti.
Ajalooallikad	Ajalugu ja ajalooallikad. Allikate tõlgendamine: kirjalik allikas, suuline allikas, esemeline allikas, muuseum ja arhiiv.	<ul style="list-style-type: none">• teab, et mineviku kohta saab teavet ajalooallikatest;• töötab lihtsamate allikatega;• kasutab kontekstis ajalooallikatega seonduvaid mõisteid kirjalik allikas, suuline allikas, esemeline allikas.
Eesti ajalugu Muinasajast taasiseseisvumiseni	Elu linnas ja maal, rahu ja sõja ajal, eluolu, tegevusalad, elamud, rõivastus, toit, kultuur ja traditsioonid, nende muutumine ajas.	<ul style="list-style-type: none">• Teab, kuidas elasid muistsed eestlased, millega tegelesid, millised olid nende uskumused. Tunneb mõisteid korilus, sugukond, kammkeraamika, põlispõld, alepõld, pronks.• Teab, missuguseks kujunes eestlaste elu pärast vallutussõda; linnade kujunemine, elu keskaegses linnas, Eesti osalus Hansa Liidus. Tunneb mõisteid orduaeg, kümnis, mõis, Hansa aeg, Hansa Liit, gild, tsunft, raad, raehärja, linnaõigus• Teab, kuidas võtsid eestlased vastu ristiusu, kristlikud kumbed ja millised uuendused toimusid kristlikus kirikus seoses reformatsiooniga 16. sajandil. Tunneb mõisteid preester, katekismus, reformatsioon, reliikvia, pühak• Teab, milline oli eestlaste hariduse ja kultuuri areng rootsi ajal 17. sajandil, rahvalgustajate tähtsust talupoegade harimisel, talupoja eluolu mõisas, eesti talurahva kultuuri ja rahvakalendri kujunemist. Tunneb mõisteid pärisorjus, seminar, eepos, rahvakalender, rehielamu, tanu, pastlad,

		<p>viisud.</p> <ul style="list-style-type: none">• Teab eestlaste kultuuri ja hariduse arengut ärkamisaegsel perioodil, üldlaulupidude traditsiooni kujunemist.• Teab olulisi muudatusi 20. sajandi eestlaste eluolus, Esimese Maailmasõja mõjud Eesti arengule.• Teab Eesti Vabariigi kujunemislugu ja sellega seotud sündmusi, elu Eesti Vabariigis. Teab mõisteid iseseisvusmanifest, okupatsioon, Landeswehr.• Seostab Teise Maailmasõja sündmusi Eesti Vabariigi iseseisvuse hävinemisega, eesti rahva eluolu nõukogude ajal. Teab mõisteid maailmasõda, enamlased, Nõukogude Liit, küüditamine, metsavennad, soomepoisid, kolhoos.• Oskab seostada Nõukogude Liidu lagunemist Eesti taasiseseisvumisega, oskab hinnata eestlaste pingutusi oma riigi üles ehitamisel. Teab mõistet Balti kett.
Ajaloo-sündmused ja ajaloolised isikud	Ajaloo-sündmused ja silmapaistvad isikud kodukohas, Eestis, Euroopas ning maailmas õpetaja valikul.	<ul style="list-style-type: none">• Kirjeldab mõnda minevikusündmust ja inimeste elu minevikus.• Teab erinevate ajaloosündmuste tekkepõhjuseid ja tagajärgi ja oskab seda seostada Eesti arengulooga. Oskab paigutada olulisemaid sündmusi ajateljele: Muistne Vabadusvõitlus, Jüriöö ülestõus, Liivi sõda, Põhjasõda, I Maailmasõda, Vabadussõda, II Maailmasõda.• Teab, kes on Lembitu, M. Luther, Ivan IV, Forselius, Peeter I, K.J. Peterson, F. R. Kreutzwald, F.R. Faehlmann, J. V. Jannsen, L. Koidula, J. Hurt, K.R. Jakobson; J. Tõnisson, K. Päts, J. Kuperjanov, J. Laidoner, J. Pitka, J. Poska, A. H. Tammsaare, P. Keres, K. Palusalu, J. Stalin, A. Hitler ja iseloomustab nende tegevust.• Seostab oma kodukohaga järgmisi sündmuseid ja isikuid: raua kultuuri algus Eestis (esimesed rauasulatuskohad), tunneb oma kodukoha tähtsamaid legende (Vaskjala sillapiiga, Lehmja tammik, Ussiaugu ussid) ja muinasaja kultusmälestisi (Nõiakivi, Lehmja tammik, allikad). Teab, kes on Anton Thor Helle ja seostab tema tegevust Piibli tõlkimisega.